

Rahjas Weešis ar peefuumeem malkā:
 Ar peefuufiſhanu eefiſhemē:
 Par gabu 2 rbl. 75 lap.
 1/2 gabu 1 rbl. 40 lap.
 1/4 gabu 90 lap.
 Rīgā ſanemot:
 Par gabu 1 rbl. 75 lap.
 1/2 gabu 90 lap.
 1/4 gabu 50 lap.
 Ar peefuufiſhanu ahiſhemē:
 Par gabu 3 rbl. — lap.
 1/2 gabu 1 rbl. 60 lap.
 1/4 gabu 1 rbl. — lap.

Ar paſcha wiſuſchēliġa augſta Reifara wehleſhanu.

Mahjas Weeſis.

Politiski un literariſki laikraksti.

Medalziņa un eſpediſziņa
 atrodas Rīgā,
 Ērſta Blaſes grahmātu-
 un bliſchu-ſtutatorā un
 burto-ſeturē pēe Pētera
 ſaſnijas.
 Sludinājumi malkā
 8 lap. par weenas ſlejas
 ſmalto rakſtu rindinā.
 Apſteļējumi uſ Mahjas
 Weeſi un ſludinājumi
 ſuſtami uſ ſchabdu aſreſi:
 Bz. ſacneſnājs roſera
 Maacs Blaſca, r. Para.
 (Mahj. W. eſped. Rīgā.)

Mahjas Weeſis iſnabhi weenreſis nedetā, treſchdeenās. — Ar katru numuru iſnabhi literariſkiſ peeliſkums un katru meſneſi ſemkopiſas peeliſkums.

Raiņnai eeweſhibai!

Ar 27. numuru ſahſhees jaunā gada ſeturſniſ ſai-
 rakſtu aſtelleſchana.

„Mahjas Weeſis“ ar aſeem peeliſkumeem lihdj gada
 galam malkās:

Pa paſtu peefuhtot:	Rīgā ſanemot:
1 rbl. 40 l.	90 lap.

Virnee numuri, kaſ to wehlaſ, wehl ir dabujami.
 „Mahjas Weeſa“ eſpediſziņa.

Saturs: Tautas ſwehiti. — Rabds mahrs par muſu augſu daſ-
 ſem un dabſrauglu iſletoſchana. (Weigā.) — Waſiſa bibliotēla.
 No eefiſhemē: a) Walibās leetas. b) Walthiſas notikumi. c) Ro-
 ſtāms Kreeniſas paſem. — No Rīgās. — Grahmātu galds. —
 Kuņeziba. — Rūhte. — Tirgu ſinas. — Ro aſreſem.
 Telegramas. — Daſchodi rakſti: Raſu eeraſchās Korejā. —
 Weeſeſchi nahwes atgadijumi pēe ritenbrauſeem. — Par dſeēdataju
 putnu iſnibdeſchana. — Daſrgas apawas.
 Literariſkiſ Peeliſkumi: Sapniſ waſaras nakti. — Uel-
 fandēs Kieļandē. (Weigā.) — Burto miſtiſas uſminejums.

Tautas ſwehiti.*

„Es daubſreſis gribetu ſamas kruhtis ſaploſit un
 ſmadſenes eefiſt, redſebams, ka ſilwels otram til tā
 kaſds maſuminiſch ſpehji buht.“
 (We. (Weetera ſeſchanaš.)

Tautas ſwehiti tuwojas. Wiſi tauteſchi, kuru kruhtis
 iſhā, uſ daiſumu ſenſoſchās dſiſhwiſa darbojas, poſchās,
 wiſmaſ wehlejas turpu tiſt, kur dſeefmu ſlanam ſakuhſot,
 ſakuhſi ari Latwju ſeſtemu un jauneku dweheſeſ. Un
 tomehr ne iſklatram eefpehjam ſcho tautas ſwehiti ſaſmu
 ſkatiēes. Wiſwairak mantas apſtahtu wehſ daſcham la-
 ſam jaunekam waj jaunawai ſapaleek mahjās. Daſchās
 laſs, kureſch wehl ſeemā ſeribu pilnas mahjās dſeēdat
 na ſapnoja no dſeēdaſchanaſ ſwehiti ſreela, tagad warbuht
 juhtis no liſtena waj mahjibās ſaiſtiſ, ſaiſtiſ eefiſchiġi
 un oſhriġi, lai nepeēdalitos pēe tautas ſwehiteem. Waj
 tad mehs „ſiſprez un ſpehjiġee“, kureem buhtu ta laime
 peefſchirto, dſeefmu ſwehitiſ apmeklet, daritu pareiſi, ja
 mehs toſ aiſmureſtum, kureem ſapaleek mahjās, kuri tā
 nobahlejuſchi gruhideeni raugas ilgodamees pa logu ta-
 ſumā, waj ſwinigi ſlauſas, it tā tee gribetu iſ tahtuma
 peēdalitees pēe harmoniſu (ſaſlanu) un melodiſu ſwehiteem.
 I! tahtuma! . . . Ja, tahtums neſpehji pateēſiba ſ

*) Geſuſtiġums no lauleem (Druweenās). Red.

un wiſleſtibas baſſi noſlahpet, eekams
 ta ſrebuhtu katra ſilwela aſiſiſ ſaſnee-
 guſe. Saule atrodas no mums beſgaligds tahtumdē,
 bet winas gaiſma — ſilwema — pateēſiba tam wiſam
 par ſpihti muſs apſweiz un mums pēeglaufchās, radidama un
 welidama! Ja nu ari muſhu tautas ſwehiti gars buhtu
 ſil neſil rada pateēſibai, miſleſtibai, ſreſnibai, tad laimiba,
 kuru ſwinetaji paſchi baudis, nemanot ari pluhdis tahtaf,
 tahtaf proſam uſ wahjeem un ſeetejeem, kuri nobahlejuſchi
 un iſwihtuſchi ar moſkam ee-elpo ſeēdona ſaldo ſmarſchu.
 Ja tautas ſwehiti griba ir ſchēhſta, ja wimu motiwi ir
 ſiſ zitu waigā redſet, ſiſ zita eemihleēes un tapē reſi
 par iſhteem ſilwekem, ſchēhſiteem un tiſriteem ſaur dſeefmu
 ſwehitiſam ſlanam, tad katrs ſwehiti ſwinetajiſ pahrneſiſ
 ſawā ſreſi laimibas leefminiſ lihdſi, kura arween tahtaf
 un tahtaf aſdēdſinās zitu ſreſi. Newis iſ bleka waj
 nikelā kalās dſeēdataju ſihmes waj noſchu grahmataſ lai
 buhtu iſhā ſwehitiſ ſeemina, toſ parahdot mahjēes,
 kureſch pēe ſwehiteem neſija wareſiſ peēdalitees, nelā daubſ
 nejutis un wahjēes — ſreſeſ nejutiees atweēġināts.
 Bet ja dſeēdaſchanaſ ſwehiti buhs wimu apmekletajam waj
 dſeēdatajam wimu ſreſi eepotejuſchi kaur lo augſtaſ, ja
 ſreſs buhs tapuſe augliġa un juhtiga pret wiſu to, kaſ
 daiſch, ſwehitiſ un dſiſhwiſas pilns, tad ſchi pate ſreſs
 dſeēdēs newanot daubſ zitas, neſinatajas — ſreſeſ,
 kuras wehl lihdſi ſchim tumsā un wahjibā nihta un mal-
 dijās. Taita ſreſs dſeēdē tāpat tā ſeſſimainiſ ſwehitiſ
 Weals ſreſeſjus brunieekus Maſaſawat pill. . . Un ja
 tautas ſwehiteem ir iſhēniba un ſiſ-ſaiba, tad wini beſ
 ſchraudam radis daubſ daſtu ſreſchu. Jo, ja ari katra
 dſeēdataja dweheſe lihdſinātoſ maſai, tumschi degoſchāi
 leefminiſ, kuras gaiſmā wiſch patē knapi ſewi no ziteem
 ſpehji atſchēir, no ziteem, tad tee pa weenam tam tuwo-
 jas, tad tomehr kur tuhtloſchēem ſchabdu leefminiſ wee-
 nojas, tur wajaga raſtees maſai ſaulei, maſai pateēſibai,
 kuras ſtari tahtu ſneēgtos. Bet leefma leefmu iſdſeſch,
 tad weena poſre otru griē degē un negriē weenotees. Ja
 ſwehitiſ wadoſchāiſ elements nebuhs dabiskiſ, ſreſnigſ un
 pateēſiſ, ja wimu iſhtaiſ meſreſis ir til metalſ — ſeſis un
 newis ſreſchu — ſeſis, tad no pateēſibas, gaiſmas ne
 wehſtiſ, tad ſatiri un ſwehejei gari wehlaſ danjos pa at-

tahtu ſwehitiſ ehtu un ſweeſeſ par maſſiġeem ſilwekem,
 kuri, lai gan attihſiti — ſiſollieſi, tomehr now atweuſchi
 meſchonibu: miſlet ſpihdſchās leetinaſ un eemihdet ſawu
 brahli! . . .

Tautas ſwehitiſ mirdeſs! ja wimeem tautiba
 til buhs tā lihdſeſtiſ, lai ſkutu reſi pēe ſiſrās ſilwehitas.
 Mums now jaapluhſo un jaapſweiz ſil daubſ tautas
 ſwehitiſ atneſ labuma daſchēem, ne, ſchis labums lai
 naht par wiſeem! Sinams, uſ reſi ſcho labumu mehs
 wiſi neſpehjam baudit! Geſahtuma to baudis til daſchi.
 Bet ja tautas ſwehitiſ pēepalihdſeſ ſaſet ſreſchu un juhtu
 ſelta kureſu, tad wehlaſ jau nebuhtu gruhiti ſcho pret ſmogo
 metalu eeminiſ, jo nauda ir un paleek galwenā leetā,
 kaut ari daiſuma prinzijs pret to ſawo.

Harmoniſu un melodiſu ſwehitiſ tuwojas! Saſlanu un
 wiſnojoſchā graſſa jau iſ tahtēes ſairina muſhu eedonu
 ſpehtu. Kaut ſchis ſpehts wehlaſ til neſaſintu, kaut
 winam til nebuhtu ſaſreſ ſreſchu diſharmonijas (neſaſta-
 nas) lihdſi ar mutiſkam harmonijam (ſaſlanam), nebuhtu
 jareſ ſilweku reālā lihdſchana lihdſas daſchu geniju gra-
 ſiſoſai „dejai“. Labaf lai mutem labda dſeefma ſaſaktu,
 nelā tad ſreſis paliktu weena otriſ aſkiſ! Labaf lai
 paliktu kaſe, nelā ſwehitiſ apmekletoju ſreſis tuſchās!
 Mums Latweeſchēem ir taſchu ſoti daubſ „idealiſtu“! Lai
 wini ſchajds tautas ſwehitiſs pēerahdo, ka wini ir idealiſti,
 lai wini neſchajds neſiſhous atmenus un pahrakmenotus
 ſenatnes luſtonus, lai wini kraſj Latwju ſreſis, taga da-
 nes ſreſis, kuras werd dſiſhwiſas pilnas oſniſ! Lai
 ſchēe „idealiſti“ taſchu weenreſis to raſda prakſē — dar-
 bds, par to tee iſt daubſ papira un tinteſ iſheſrejuſchi;
 lai wini rihtojas godam ſanemi ſawus „tauteſchus“ —
 lauzineekus! neit ween uſ papira — laikrakſtu ſlejas, bet
 teefcham pateēſibā. Waj tad tee buhtu idealiſti, ja wimu
 prinzijs nebuhtu tautas prinzijs? Kaſ ir „lihggo“? Kaſ
 ir „lihggo“? par ſcho jau mums ſarakiſtās beſas grah-
 mataſ no Latwju gudrineēkem un prahtotojeem, kuru
 biograſijas (dſiſhweſ aprakſti) mums lauzineēkem negriē
 un negriē pēe ſreſs eet. Ja, kaſ ir „lihggo“ un „lihggo“?
 man newitus ja-aitahro, kur tautas ſwehitiſ tuwojas!
 Luht, ſil ſweſchis ir ſchis ſaldais wahrdiniſch muſhu tautas
 mahjiteem un iſgſiſtoteem wiſreem, wini ſpreſch par

Daſchadi rakſti.

Raſu eeraſchās Korejā.

Korejas puſſala jau loſſch kaſda gada jo ſeēlā mehra
 wehriſch uſ ſewi wiſu uſmanibu. Wehſ Korejas rihto wai-
 rakſtiſ. Koreja ir wehl turpmal wehriſis uſ ſewi Ēi-
 ropas uſmanibu, tapehſ nebuhs neweēlā, kad ir mehs ſchad
 un tad ſawus ſeen. laſtajuſ ar wimu raugam eepaſiſhtinat.
 ſchoreiſ tahtus wahrdus par Korejas eedſiſnotaju
 kaſu eeraſcham. Korejas ſeerweeſchu noſaukumi pa ſeēlakai
 datai puku noſaukumi, ſilai meitenem appreſotees winas
 ſchos wahrdus ſaude. Wiſreſ pret ſewu iſturos ſoti
 ſweſchi, ſauz to par Pu-in, t. i. danu — ja wiſch wiſ-
 pahri tai peefſchir kaſdu noſaukumu — un ari kaſpones
 wimu tāpat godina. Laulibas noſeēdſi behrnu wezaki; ja
 kaſds no laulibas laudibateem bahrainiſ, tad wezaku
 weetu iſpilda brahliſ, waj ari kaſds zies tuwaks radineēks.
 ſapreſināſchana mehdſ iſdarit behrnu gaddē, daſchlahri
 jau pat pirms behrna dſimſchanaſ. Kad meitene gadus
 deſmit weza, tad bruhtgana mahte jeb ari zies kaſds ſchis
 pēzibas leetas pilnwaris peefuhta bruhtes wezakeem pre-
 zibu wehitiſi, ſaur to ſoberināſchanaſ top uſluhtota par
 noſlehtu un neatſauzamu. Tamlihdſ ari bruhte ſanem
 no ſawa ſaderinataſ parasto kaſu dahwanu ſuhtijumu.
 Paſchās kaſſas noteek deenu wehlaſ. Appreſinata eē-
 preeſch, protamē, ſilai ſewa wahrdā wehſ un ja gadaſ,
 tā ſarplakā winas behrniſchkiġais wiſreſ miſt, tad wina
 wairis nedrihtſ pēzeēes. ſaur ſcho ari iſſaidrojas, ka-
 pehſ Korejā til beehchi ſaſtop ariaines, kuras ſawu wiſru
 wiſā muſſchā redſejuſchās ſilai weenu weenigu reſi, t. i.
 ſawā kaſu deenā. Naw gan noleēſamē, ka ſapreſinati
 behrni ſareſſas beehchi, ja, ſawā pēeaugſchanaſ laiſā pa-
 raſti uſturos pēe wiſra mahtes; taſchu treſchā persona
 teem katru aſumirliſ klahit un ſewiſchkiſ jaunajai „ſewai“
 neatkauj „wiſru“ uſbiſi. Raſu deenā meitenes wezaku

mahjā ſarihto ſwehitiſ meloſtu, uſ kuru bruhtgans eero-
 das ar ſoſi — laulibas uſtiziſas ſimbolu — noſiſhmi (!);
 pagalmā wiſch peeluſch debēſis un tad ſoto iſtābā, kur
 pa to laiku ſaleek eēdeenus uſ galda. ſcheit wiſch pa-
 raſti pirmo reſi eerauga ſawu nahlamo ſeeru. Meitene
 eēgehrta ſarlanā kaſu uſwāllā un plātā ſiġanā ſchēdē-
 autā; galwu rotā bruhtes ſepurite iſ jeltoteem wiſakeem,
 iſſchuhā iſhānā un neihſiām pēhrem. ſeja bruhtei no-
 traſhota gluſchi balta — ar apaku, ſarlanu laulumu uſ
 peeres un diweem lihdſiġeem uſ waigeem. Winas aſiſ
 aiſſipinātas ar balto giſmja kraſtoſchanaſ weelu un pa-
 leek trihs deenas neattoifitas; ſakruſtoſas rotās wina tura
 balta papira wiſhtokli. Nahlāmā wiſra preeſchā bruhte
 metas diwas reſiſas pēe ſemes, kamehr kaſda wezene, kura
 kaſſās ſpehli bruhtes wedejas un behrēs ſaluhdſejas lo-
 mas, pēeſweeſch bruhtganam diwas ſarlanā ſiġda ſaiſchū
 galus, kamehr otreē gali paleek tai paſchāi rotā. Tad
 bruhtes wedeja pēeſola bruhtganam wiſnu, kuru abi jaunee
 dſer pa trim laſheem un lauliba top uſſlatita par no-
 ſlehtu. Nahloſchās trihs deenas jaunais wiſreſ pawada
 ſeewas wezatu mahjā, lai eepaſiſhtos ar ſawu dſiſhweſ
 beēdreni. Pēe ſoti jaunām meitenem ſchi eepaſiſchanaſ,
 tā jau mineju, poſtah ſilai mehmā uſſtatitſchana. Wiſas
 trihs deenas ſeeweēes aſiſ paleek aiſſipinātas; kaſpones
 wimu poehdina, padſirda un runot wina nedrihtſ ne
 wahrdā. Otrā deenā wehſ ſalaulaſchanaſ ſeewas mahte
 dahwā ſnotam galdu ar pilnigi ſarihtotu meelaſtu, kuru
 ſchis paraſti noſuhta uſ ſawām mahjam. Treſchajā deenā
 jaunā ſewa dodas uſ ſawa wiſra wezatu mahju. ſchā
 gadijeenā augſtaku ſchēru ſeewas, ja winām ſilai preeſch
 tam netruhtſ lihdſeſtiſ, labpraht iſleeto neſawo trehſlu ar
 diwipadeſmit neſejeem. Jaunais wiſreſ pēe ſchis ſeremo-
 niſas gehrſjas ſawā parades uſwāllā; winam, pat ja taſ
 pēederetu ſemakai ſchēkrai, pa wiſu ſcho laiku jaiſwairas
 nō wiſām zitam ſeeweetem. Wiſra wezatu mahjā eega-
 juſi ſeewa toſ pozeenā ar wiſnu un ſaldumeem: wiſn-

ogam, ſolaugteem, reeſteem u. t. t. Wiſnu dſer, augſtus
 apehd, kamehr to kodoleem apmehta pēe galda ſehdoſcho
 atnahjeju. Ja tai liehpi ſalafas daubſ kodolu, tad ta ir
 ſihme, ka winaſ buhs daubſ deſlu. Wiſpahri Korejā pa-
 raſiſ iſſagit wehleſchanaſ wehſ bagata wiſreweſchu wehſ
 nahjeju ſtaita. Ari pēe ſchis ſeremoniſas bruhtes aſiſ
 wehl aiſſipinātas; ja wina aſiſ paguruma grihtojas jeb
 taiſas palluht, tad bruhtes wedeja winaſ noder par a-
 balſtu. Wiſra mahte piſneēſi wedeklai apgehrba gabalus,
 matadataſ, greſſenus, tā ſemes eeraſchās praſo, un ſapin
 winas matas diwās biſeſ, kamehr lihdſi tam bruhte tāſ
 biſa neſajufi weenā. Ari pēe wiſreweſchēem matu neſa-
 ſchanaſ weids laulibu noſlehdſot top pahrgrōſiſ. Kamehr
 wini preeſch laulibas matas neſā uſ ſeniſ nolaraſoſchā
 biſe, kamehr tee wehſ tāſ top ſogreēſti uſ galwas widus
 meſglā un ar adatam pēeſtiſtinati. ſchahds meſglis ari
 noſihmē wiſreweſchu piſngadibu. L.

Peepeschi nahwes atgadijeeni pēe riten- brauſeem.

Rahdā Parifeſ medijinas akademiſas ſehdē, tā „Woj.
 Med. ſchurn.“ rakſtiſ, bakteris Pi ſinoja par trim aſga-
 diſeeneem, kur ritenbrauſejei, kuri ſirguſchi ar ſirdſkaiem,
 peepeschi nomirufchi. Weenā atgadijeenā nomiriſ 65 gadus
 wiſreſ, kureſch jau kaſdu meheſi mahjēes ritenbrauſ-
 ſchana. ſchis, ſiſlihdſi no ritena nolahpiſ, nomiriſ ſawa
 ſkolotaja rotās. Otrā atgadijeenā biſis ar kaſdu 48 gadus
 wezu ahrſtu, kureſch, pahrzeetiſ lunga tiſu, meſſās biſis
 ſoti pēenehmees. Griēdamā no treknumu aſwabinātees,
 wiſch nopushejees ar ritenbrauſchana. Preeſch tam
 wiſch nekad par ſirdſkaiem neſchēhlojees; bet kad wair-
 ſus meheſchus biſis ar ritenbrauſchonu nodarbojees,
 winam peepeschi ſahjis pēetruht elpas un wiſch pēe
 ſreſs ſajutiſ ſeelas ſahpes, tā tā diwritens biſis jaarſtahj.
 No diwritena nolahpiſ, wiſch apſehdees uſ ſola un wehſ

šho wahrdu ar aukstām firdim un ispehta, ko winsch ihsti nosihmetot! Un katrs lauzineeks, katrs ihstis tauteets sin, ko „lihggo“ waj „Vihgo“ nosihmē! Nemis ween sin, bet fajuh! Šho wahrdu wajog' fajust! Ja, wahrdu! jo, la ari til w a h r d u s d firdot zilwels war fahlt pat raudat, to mehš atafsch redsam. „Vihgo“ ir besgaligs preeke, falbas juhtas! To sin katrs, kuresch sawā muhšā wismaf weenreis ir firnigi lihgojis! Un lauzineekam ir dšeebaschanas swebhtu jehbšeens naw nelas zits, tā jehbšeens „lihggo“, „lihggo“! Uš pilsehtu, kur putektu un wilstibas til daudš, lihgot? Uš pilsehtu, kur „idealisti“ rangas gaisā, lai fatwertu idealus, waj tee rebšes zilwekus, kuri m e e f i g i wineem tumojas? Vihgo! ir dšhwot, baudit, just, just leeliski! Bet leeluma domas, pašchapsina ir idealistiem pretigas. Til wini drihst „leeli“ un ihstni justees! „Weenlahrschais“, „nemahžitais“ ne kuresch neprot latiniski waj greekiski, waj kuresch naw wezu leetu krahejis! Bet leelajam Wahju musikam un dšejneklam Mikardam Wagneram taisniba, la winsch fata: „Zilwelam wajaga titai juhtigas firds un wesklu prahtu, un winsch sapratīs wisu, kas augstis un swebhtis!“ Un kuresch to wisu saprot, tas war un drihst justees augstu un leels, ja pahri par „almenu krahejeem“ un sauseem „idealistiem“, kuru gariga dšihwe nereti ir til nabadšiga, la teem buhtu jausjet gariga nabogu mahja! Šhee wihri tad atnem tautas swebhtiem winu koloritu, spochumu un ihstnibu. Ji tā isfaltuschi koki fata mehcha midū wini teem preedod jawadu krahsu un raksturu. Kad dabas behrni lihgoš, tad tee rakstis Frantschu, Wahju un zitas walodās, kas ir „lihggot“, ir zil silbem schis wahrds pašahw, zil winsch wejs, waj winsch pareisi teel rakstis un wehl zitas tahdas leetas, kuras lasot lauzineekam paleel sčehli, la isdewis rar wolti fowu grafi!

Tad lihgojeet ari juhs reis, juhs ar melnojeem swahrteem, „gudrajām“ sejam. Mahjatees, wismaf tautas swebhtids, pateesu un safneesjamu idealu isfchērt no nesašneesjamām muškibām un tufschēem tehleem, meesu ar afnīm no isdehdejuschēem putnu beedekteem, pahrakmenotas leetas no dšihwojofschām; mahjatees, pirms gribat mahžit un nenemat par kaunu, la mums lauzineekem, kas mehš juhtam un sinam kas ir „lihggot“, la mums ir „leeluma domas“! Mehš jau tijam, la juhsu smadšenes ir dahrga un godajama substanzje — weela, bet muhsu firdis ari naw wis if loka. Ari mehš, lauzineeki, esam lepmi, proti us lahda eewehrojama wihra isfchēerem: „Augstas domas nahf is firds!“ Un ja tas ari nebuhstu taisniba, tad tomehr mehš protam lihgot un mehš juhs isfchērtotajus, mahžitotus lungus kuhšam, muhs tā ihstus Zahna behrnus sanemt. Ja ari mums naw pēschēris, buht mahjateem un augsti isgliboteem, tad tomehr, jums, augsti godatee lungi, ir ta spehja, fewischki zaur to, la juhs augstas un gudras finibas smeluschēes, tapt it tā zaur buwju spehlu, katrā ozumielki, ja tas wajadšigs, p a r i h f e e m z i l w e k e e m! At, zil tas buhtu skaiti, ja tautas swebhtids ikkates buhtu ihstis zilweks

un tur nebuhstu wis profesori jeb dakteri, mahžiti jeb nemahžiti! Lai wis buhtu eeswehtiti zilwežibā, tihraja zilwežibā, it tā senatne swebhtu dalibneekem pee Greeku miferijam Eleusisā bija jabuht eeswehtiteem „Persefones noslehpumsds.“ Ari mums ir deewiba, kura lihšfinajas Persefonesi — Vihgo! Un „Vihgo noslehpums“ naw ne tas zits, tā tihra zilwežiba! Wisē seltenu apgehrba jautajums ir fahnu leeta. Lai gehrbjas ikkatis tā tam patihl un apstahli atkauj! Nelahdi spaidi, ne nosajijumi, ne ari pat wehleschanas tā un tā gehrbtees, nedrihst muhs lauzineekus skaitit! Mehš gehrbšimees, tā mums isnahšs un tā eespehšim! Kuresch til skaiti apgehrbees, tas wehl naw labi fatafšjees. Ai, kaut mehš lauzineeki jums pilsehtneekem spehtum tā „fichu musturus“ pēschēit, tā juhs mums „apgehrba musturus“ sūhtet, tad swebhtu buhtu wehl neredšeti. Bet warbuht ari juhs jau par scho leetu ešet pahrdomajusch! Ari juhs, mehš šipri zeram, esat šipri nospreedusch: reis taitchu jatop par ishteem zilwekem.“ At, tā tad mehš dimlahrtigi lihgotu, ja mums buhtu tas gods, ihstus zilwekus — pilsehtneelus redset! Tad mums buhtu no jums daudš, un jums buhtu no mums daudš! Mums newajadsetu zitu idealu, tā weenigi dšihwot harmonija, meldiju jau mums netruchst! Mums newajadsetu kraht almenu, kad mums buhtu jonodarbojas ar pehrku sweju. Un, at, mums ir daudš pehrku! Lai tautas swebhtu Selgawā mums buhtu tā lahda audsinataja — mahte, kurai pateesi rusch sawu behrnu listens. Kaut wini buhtu patešbas faule, kuras šari ari aiskertu tos, kuri tahtu no teem wahrgst bes gaismas, un šiltuma! Ja, šatums un salda dšihwiba war weenigi sinamā tahlumā no faules ušolaukt! Uš faules poschas nelas neseed un nesato! Bet gan sčhe us semeš, tahtu no faules! Ja ari swebhtiem truchtu wafschēem šatuma, seedu un saldās smaršchas, tad lai wini ir faule, gaismas un šiltumas raditaja! Tad sinamā tahlumā ušplawts dšihwiba, tihra zilwežiba, un mehš waire nebuhšim weens otram tā lahds majuminsch, bet buhšim wis zilweli, kureem pilna tešiba nest fewi „leeluma domas“ — un dšihwot, laimibā dšihwot! — x.

Rahds wahrds par muhsu auglu dahrsēem un dahrsauglu isleetoscham.

No D. . . . lu Jana. (Weigas.)

Augli nonemami no kokeem jo ruhpi, wislabati ar rofam. Toti jafargas no tam, la augli pee nonemšchanas ne-eewainojas, nedabun lahdu bruhji waj eespeedumu. Augli ari ruhpi ašgahdajami ušglabajamās telpās. Auglu nowahšchanal janoteel tikai faufa, šlaidrā laikā, bet nelad rihids waj walarids, rafā, leetu waj ari apmahšuschās miglainās deenas.

No labas, weeglas auglu, tā ašbotu u. t. t. nonemšchanas šipri ween ataras auglu laba, weskliga ušturešchanās. Ja augli buhs gluschki weskli, tad to isfureiba teem noderigās telpās buhs toti laba; turpreti augli kaut ar

tikai ar wisi maseem eewainojumeem, eespeedumeem, mai' tasees pahrak ašri un prasīs neween wairaf laika un usmanibas, tos beeschali pahrraugot un eepumuschos islasot, bet lihds ar to ari leeliski mafinašees eenehrumi.

Augstus no kokeem tahdejadi nonemdami, tā tas wehl deemšchēhl daudš weetas noteel, mehš toti daudš grehtojam. La ir sauzama par pahrak leelu weenaldfibu, kad no kokeem wehl weenmehre purina augstus, kuri semē kreidami itin neweens bes bruhzem nepaleek. Rā lai nu tahdus eewainotus, fadaušjuschos augstus ušglabā ilgatu laiku swaigus, kur jau wesklu augtu ušglabafschana pate par fewi jo grehta un praja pēdšihwojumus un usmanibu! — Ari ar „schēnhēekteem“ jeb kurwischēem mehš augstus nolašt, bet ari tahdejadi rihšojotees toti jausmanas, jo nereti atlausch, — ihpafchi wehl nepitnigi eeahluschos augstus nowahšot, — lihds ar augli ari garatu faru un augli ari dabun eespeedumus — teel safpaititi. Wislabati augli nonemami or rofam un tad weegli eeseekami kurwi, kuresch ar lahšēcha pēpalihšfibu pēstiprinatš pee trepem waj ari lahda leelaka toka fara. Kurwiti rokā turet naw ikreises til weegli isdarams.

Augli jafschēro labi: koschi, tihri augli leekami par fewi, plantumaini, tahrpū isfehli, mafaki atkal par fewi. Katra fuga leelama atfemischki un nelad naw zita ar zitu fajauzama.

Peē nowahšteem augšēem nedrihst klahst buht nelahdi neihšrumi, ko panahst, kad augstus teel uš isfchēteem maseem, palageem u. t. t., waj ari sahle un tad notihra. Nowahšot augli leekami laudšes (pehš jugam), kur tad tos war fchērt.

Dabalee augli ušglabajami labalās telpās, kamehr šlitateem augteem japeteel ar tahdām, lahbas nu ir, tad ir, ja labu telpu wisēem augteem nepērtiku.

Rokaugstus war ušglabat dafschbaschadās telpās un weetas: pagrabds, istabās, kambards, semē, kastēs, muzās, šlapjds, seena un tā tahlak. Lai augstus ušglabatu waj nu weena waj otrā weeta, galwenalās, no la tee jafargā, gais, goisma, šiltuma un mitrumš, kuri weizina augli eeahšschanos un lihds ar to winu aštratu fatrumescham.

Auglu ušglabajamām telpam jabuht tihram, 3—5 gradi pehš Reomira šiltām, šlaidrām, ne par faufām ne ari par mitrām. Ahtra gaisa pahrmaina nelad nedrihst noit un telpam jabuht pilnigi nodroschinarat pret rubens un pawafara šiltakām, tā ari seemas aukstakām deenam. — Auglu ušglabajamām jaiswehšas weenmehre tikai tahdas telpās, kuras pret seemeem waj rihšiem, jo tahdas pušes labati isdodas weenlihšfigaku temperaturu (šiltumu) auglu ušglabajamās telpās ušturet.

Istabās, kambards un gaischds pagrabds logi aistafjami un „aifšchējami“. Gaisma, tā swans, weizina wifadu dšihwibu attihšibu un lihds ar to ari auglu wuhšcham. Tumschās un wehšās telpas aistawē auglu eeahšschanos un tas ir labi, jo tad augstus war ilgati ušglabat.

Auglu ušglabatamas jau preešch augli eewahšschanas wairaf nedetas no weetas jaiswehdina, jaisihra, plaukti janomasgā un wis, kas til kaut zil dod lahdu smaku, tā šikes, selerijas, loki, tāpat ari alus, brandwihns un tā tahlak, jagahdā projam, jo tee samaitā auglu labo garšchu.

Telpas, tā peem, pagrabi, isfchētras weena no otras ari gaisa sinā: faufās, smitts weetas pagraba gais buhs arween faufals, nekā purwainās waj mahlainās, tā ari mitrakās un semalās weetas. — Par faufumu pagrabs gandrihš nemas newajaga roifetees, jo par fauseem tee reti lab buhs; turpretim mitrumš auglu noliktawās aifween jarauga mafinat. Šaufā laikā logi aistafjami, bet no zaurmekofschā mehja augli fargajami. — Auglu ušglabotomas, it ihpafchi pagrabi or sehweš — sehru isfwehpinamas, ko isbara, kad us fartani nodedšinatū dšeli ušber smalki fagruhtu sehweku — sehra pulweri*). Kwehpinajot jatura logi un durwis zeeti. Durwis un logi pehš isfwehpinašchanas jatura ilgatu laiku zeeti. Pehš tam, kad faufs laiks, durwis un logi attafjami un pamatigi jamehdina. — Kwehpinašchanu war isbarit wafarā un lahdas nedetas preešch auglu eewahšschanas. Zaur sehweku — sehra twaitu eespehšjams aifdšit dafschadus injektus, lukainus, tahrpus, tāpat ari nomahš dafschadas puwuma weelas u. t. t.

Glabatomas augli jafaleek 'ij plaukteem, kuri war buht ap 1½ pehdas weens uš otra. Plauktu augstums un gawums ataras no telpu leeluma, tā ari pehš pašcha patfchanas; platumam turpreti jabuht aifween tahdam, la ar rofam war fofnergt seenas otru malu.

Plaukti apleekami waj nu ar fauseem, wislabati šugeem kulteem šalmeem waj ari ar purwju suhnu (Sphagnum). Purwju suhns wajaga falafit jau paagri wafarā un tāš isfalot ar ušdeni, lai no suhnam isdabutu ahra dafschas puwumus radofschas weelas un tad isfchā' we. — Uš šalmeem waj ari suhnam augli faleekami 3 lihds 4 lahrtās, weena uš otras. Ra augstus faleek til daudš lahrtās, tas teem nebuhst nekaitē. Turpreti eera-dums, augstus ilgatu laiku turet leelakās laudšes, gluschki

*) Tas jādara ismanigi, jo tahds gais war buht zilwekem nahwigs. Tahpehš zilwekem jamanas no tahdām telpam zil aštri ween eespehšjams titt laufa.

maf ozumirteem bijis pagalam. Treščā atgadijeenā pēpēschki nomiris lahds apmehram 40 gadus wejs ritenbraujējs Parifē us eelas. Šimeleschana israhdišees, la winsch šlimojis ar lahdu firdskaiti. Pehš sčheem atgadijeeneem sinotajis spreesch, la ritenbraufschana pee dafschām laitem faweenota ar breesnam. Wezeem zilwekem un tahdām personam, kuras šlimo ar firdskaitem, ritenbraufschana pawifam nederiga. Wairakds atgadijeendš pahrupušschanas pee ritenbraufschanas dara tahdu pat eespaidu, tā weegli eewainojumi, kuri šlepenas waj pahrzeestās šlimibas atjauno un paweizina, organifumu ušbudina. Ne-eewehrojot augšā pēminetos trihs nahws atgadijeenus, ritenbraufschana, pehš daktera Pii eewehrojumeem, fajekot šarp žitām, schahdas šlimibas: 1) kruhšchu eelafsumu un histeriju pee tahdām personam, kuras ar to agral naw šlimojuschas; 2) paweizina firds, plauschu, neeru u. t. t. eekofsumus. Dafschas zitas šlimibas zelas taini zaur mustulu nopušschamū pee ritenbraufschanas un pahrzeezigu nogurumu. Tadeht no ritenbraufschanas jaatturas šekofschām personam, ja tās negrib kēit nopeetnās breesmās: wifām ar augšā minelām laitem širgšofschām personam, bet it fewischki širngalweem, kuri šlimo ar firds, arteriju, neeru u. t. t. kaischam; koti nerwofam damam, kuras domajama šlepena histerija. Weidšot jaunām kalsnejām un gara auguma personam (abefada dšimuma) jaluhškojas pee ritenbraufschanas uš šermena pareisu noturejchamū, fargajotees no mugurkaula leelšchanas. (M. P. P. A.)

Par dšeedataju putnu isnihdescham.

Wafarai sahlotees, no rihra lihds wakarām mehchi un dahrsi aistan no maso, spahrnoto dšeedataju dafschadām šlanam. Zou Darwins apgalwoja, la no jaunajem putneem pirmajā gadā no diwidēmit putneem dabujot galu septimpadesmit un tikai diwi, trihs un ja daudš isfchētri atleekotees, kuri nahšofschā gadā warot peret. Diwi Frantschu dabaspehtneeki, Maspelis un Martens, ispehtijuschki Darwina apgalwojuma pareišibu un winu isggadigo pehtijumu

panahšlumi ir schahdi: strajci, šihlites, lašligalas un daudžiti masee dšeedataju putni, kuri ušuras dahrsjds un mehšchds, leelā skaitā teel nogalinati. Pehš mineto dabas pehtneeku aprehšina no 100 ligdam zaurmehrā isposta: taki — 15, dšeni — 15, wahweres — 15, šchurkas — 10, ischuhškas — 10, dahski ziti masi laupitaju swehri — 9, ahpšchi un ešchi — 1. Uš ahpšchēem un ešchēem tadeht isnahf tikai weena ligda, la tikai reti putni perekšus eetaifa smiltis. Ligdas, kuras atrodas kolids, wiswairaf isposta wahweres un leelaki putni, bet tahdas ligdas, kuras eetaifstas sahle, isnihžina pa leelakai datai ischuhškas un šchurkas. Tomehr putnu wisbihštamalee eenaidneeki ir laki, kuri seena isfahmejuschki, wafarā no putnu gafas ušbarojas ihsti trelni. Bet wisbreesmigalās ir katenes, kuras preešch kalneem medi masos putnibus. Ja dšeedataju putnu ligdas, tā minete Frantschu pehtneeki pēmetina, latru gadu til leelā skaiti netiltu isnihžinatās, tad naw eespehšjams pat eedomatees, lahda dšihwiba waditu mehšchds un dahrsjds. (Wald. Wehstn.)

Dahrgas apawas.

Preešch apawam Anglijas aristokrateenes, tā „Now. Brem.“ raksta, nuudas nešaupa. Rahda leela Londonas apawu weikala ihpafschēeks Anglu awifšs isfchudinā, la pee wina uš pastellescham warot dabut damu sahbalus un kurpes, pahru par 400 rubteem. Bet wina pretichu no-nehmejas wehl leelaku naidu isdod par rihra kurpem. Tā par pēemehru winsch nešen preešch ledijas X. (lahda no wispafšihamamām familtijam Saweenotās Walfšis) isgotawojis rihra kurpes, kuras ischuhšas — warbuht pehš Walerā Krana waj Wilsjema Morisa šihmejumeem un isrotatas ar rubineem, smaragdeem un safireem. Kurpes bija skaitas, bet nauda ari skaita — 45,000 rubli. Rahda markise pastellejuschki rihra kurpes, isrotatas ar breiljanteem, kuru wehrtiba bijušt 120,000 rublu leela. — Un zil zilwekem naw ne pašlata lahjās ko apaw!

atmetams, jo zaur to augti tā faktot teel pamudinati us swihšānu, us augtu weelu isgaisnāšanā, zaur to augtds ar' eerodas mikrobi (masi til apbrunotām azim sarebsami dšhwoneezini) un augti tapehž eetiht puht un trunet.

Ja telpu truhlumš, tad war augtus usglabat ari ko- fiks, muzās un tā tahkal. Tahdds gadijeendš janem fausa smilts, klijas, ismasgatas un labi fausas suhnas, fausas sahu staidas (bet nelad egļu), pa pusei samaisitas ar smalku ogļu pulveri un jaleel weena lahrta no teem, lamehr otrā lahrta nahl augti; tā jadara, lamehr laste ir pilna. Augti nedriht, tos tahdejadi noglabajot, weens pee otra klast peespeestees, bet teem wajaga buht apnem- teem no minetām weelam. — Trants ar augteem usgla- bajams tahdās telpās, kurās, tā jau minejam, 3—5 gradu leela stuma pehž Reomira (ap 4—6 gr. pehž Zelsija). Peeminams wehl ir, ka tahdejadi usglabati augti wairš ilgi neturas, kad tos no lastes ahrā inem un tadeht tee inemti jo driht isleetojami.

Jo leelu weiklumu un ismanību prafa augtu pahrd- ošāna. Jau aistrādiju, kahda war buht augtu wehrtiba daschaddš laids. Mums jaeekaro — jaeeguhst labi augtu tirgi, augti jaaišjuhā us leelakām pilsehtam, tā Peter- burgu u. z. Kas buhs wifoi ismanigš un weikš augtu pahrdeweis, tas ari idabūs finat no leelakeem augtu kan- toreem, ap kuru laitu katru reis augtu zenas zehluschās, un kahdas fugas top mairal peeprafitas. Augtu fugu wehrtiba un eenesiba, atteezotees us peeprafitumeem un zenam daschadas. Tā peemehram kahdus 4 gadus atpakaļ us- nahža til miltigi leeli peeprafitumi pehž „Antonowkas“ (ahbetu fuga), ka šho abbotu zenas stipri fajehlas un bija wifoi aughtas un daudš dahru ihpafschneeki tapehž ap- stahdija leelus semes gabalus ar wairal finiteem „Anto- nowlas“ fugas koleem. Iffuhtot us attahlakām weetam, tā Peterburgu u. t. t., waj ari tāpat pahrdodot, nelad par glihteeem, leeleem augteem nedabūs aughtalās zenas, ja daschadu fugu augti buhs moifti. Tapehž augtu fugas nelad naw fajauzamas. Ir jau ari pawifam zita leeta, kad augti apsmigi isfchiroti! Preeks ween pafkatitees us tahdeem augteem! Lai nu ar' tas buhtu tā buhdams, tad tomehr zemu deht augti ruhpiigi isfchirami. Tāpat ari naw jamaifa fainneezibas, tirgus un galda augti weenā blahft.

Augtus war isfuhtit lastes, kuru dehti ir 1/3, zollas beesi, katrā lastē war list pehž fugam, apmehram 10 pu- dus augtu, kuri „jaepala“ schahdi: lastes dibinā jaeleel weena pusplahna lahrta salmu (milti un sausu), us kureem tad atkal lahrta augtu, glihči turu zits pee zita, ar lahtineem us augtchu; us augteem atkal nahl salmi waj ari suhnas (ismasgatas un fausas) un us teem atkal lahrta augtu. Tā jarihkojas, lamehr laste pilna, beidsamā lahrta leelami salmi waj suhnas. Kaste ar dehteem aif- fitama.

Galda augtus isfuhtot, daris labi, ja tos eepafajot ap- tihš ar siba papireem, jo par augteem tad dabūs wehl aughtatu zemu.

Iffuhtifchānai augtu newajadsetu nemt masal par 50 pudeem, ihpafchi tad ne, kad weenai personai jabrauz lihdi, augtus kantoreem pahrdot.

Wisteizamati buhu, ja augtu ihpafschneeki jau eepreefch noslehtgu lihgunu ar dascheem augtu kantoreem, waj nu personigi, waj ari zaur raksteem. Augtus fuhtot weenai personai jaeet lihdi un tilai tadeht, lai pehž augtu no- doschānas tuhliu dabutu naidu no kantoreem, lamehr augtus tilai wehtules pawadibā fuhtot, daschu labu reisi notiftu nepatifchānas un leelas isdoschānas deht naudas dabuschānas.

Tahdu widutaju un pahrdeweju lomu brangi waretu usnemtees beedribas, zaur to tad neween augtkopiba taptu weiginata, bet ari paschām augtu pahrdeweju beedribam rastos enahltumi. Weenam semkopim tahda augtu pahrd- ošāna nebuht til labi newektos, un tilai tadeht ne, ka retam tahdom leelaks daudsumslabu augtu. Sabedroschānās leetu kati weiginatu.

Par isderumeem, kas rastos augtus us Peterburgu un tā tahkal isfuhtot, newajaga baiditees, puhlini, ja til is- manig un apfinigi rihlofimees, tiks labi samafati. Pirmam tahdam mehginajumam selos ziti un ar laitu mehš leelakā waj masalā mehrā eekarotum Peterburgas augtu tirgu.

Masal noderigus augtus war us pilsehtu brauzot pa puhram lihdi panemt, schahwet jeb kaliet, dsehreemus un wahrijumus pagatamot.

Sewifschka wehrtiba peegreeschāna augtu kalteichānai, jo tā neween pasneeds mums „lahrumus“, bet tee pahrdoti, top augti samafati, pee lam wehl tee ukturas daschus gabus bej maitafchānās.

Tahdejadi apfinigi rihlojotees mums rasees eewehrojāni pefnas awoti un grehtee laiti pahrdewitisees labalds.

Pagasta biblioteka.

Prefschistolamenstas pagasta sapulze (Tweras gubernā, Nowotorščlas aprinkl) 29. dezembri 1892. g. nolehma dibinat pee pagasta waldes bejmalfas tautas biblioteku.

1892. gadā atnahža no gubernatora atkauja un noleh- mums ita ispidibis. Lihdselki preefsch bibliotekas bija selošchi: no pagasta — 150 rbi., no aprinka semstes — 50 rbi., no weetejās kraishchānās un aisdoschānas beedri- bas — 10 rbi. un dahwinojumi no primat personam — 23 rbi., kopā 233 rbi. Bes tam wehl weetejee eedfihwo- taji dahwaja 50 eksemplarus grahmatu.

Tā tad biblioteka eefahka samu darbību ar kati nelee- leem lihdselkeem. Iggahjuschā gada rudent biblioteka dewa pirmo pahrstatu par samu darbību. Is ta redšams, ka pahrstata fastahdichānas laikā, bibliotekai bijis 548 seh- jumi grahmatu un 343 lasitaji (300 wihreeschi, 43 see- weetes). No bibliotekas nem grahmatas 36 sahdschu eedfihwotaji; tahkatali no tām 12 wertsis lihds bibliote- lai. Ko un tā kaudis lasa? Par to pahrstats dod daschās itin interesantas finas. Wezi un padfihwoju- ichi kaudis wistwairal lasot religijsta un ahrstneezijsta fatura grahmatas, peeauguschī wihreeschi par semtopību, loplopību un žitām praktifšām finibām; jaume — belitristifku un dsejas. Bet wifk labprahst klausotees waj lasot Garščina, Tolstoja, Puščkina, Grigorowifschā, Potehina, bet jo sewifschki Main-Mida, Schila-Berna, Kuhpera, Lora, Ditenfa, Andersena, Gogola, Serwantes un daschu žitu rakstus. Egot daschās tā eemihletas grahmatas, ka til- lihds tās kahdā sahdschā nohtuhstot, tad ahtal atpakaļ nenahstot, lamehr wifa sahdscha islahjufi. Ja nehme- jam prafot: tadeht til ilgi turejis, tad tas atbildot: „wifa sahdscha lasija; par daudš laba grahmatā.“ Pee tahdam grahm. peederot ari A. Tolstoja Князь Серб- бранный, Sjenkewifschā Мальчикъ Геркулесъ, Твена Прянь и Ницкй, Орфешчко Колдунья u. z.

Schini reišā es gribeju fajit kahdus wahrdus muhsu leelo romanu isdewejeem. — „Zehwijā“ atrodas kahds studinajums no S. Alunana, ka no „Lauras“ isnahlfuši 38 burtniza! Tā tad miltigi leels „schauder-romans“ (breesnu romans)! Waj tad „Bahlās grehšenes“, „Zabelas“, „Belgrades roses“, „Lauras“ un žitu teem lihdsigu literaturas beedetu un estetifšās (daituma, skai- stume) garščas maitataju weetā minetees isdeweji newa- retu dot tahdus tantifšus (vollstümliche) raschojumus, kureem wifā pasaulē atfihsta literarifsta wehrtiba, kuri interesanti deefgan, lai fairinatu samu lastaju finlahribu un lihds ar to stipri paplahschinatu winu finafchānas un jehdšeeus? Un tairni tahdi ir Serwantesa „Don Kifchots“, kuru kotram jabuht lahjuscham jau tadeht ween, ka tas istaisa weselu epifodu (lastmetu) literaturas wehture un pafstahwigi us winu atfauzas ari žiti rakst- neeki, flawenee: Schila-Berna, Kopera un žitu geogra- fifšee romani, flawenafnis Augtu romanifšs Dikens, kuream Belami pat 2000. gadā eerahda pirmo weetu Bostonas bibliotekā. Ja jau leelus romanus gribat dot, nemat „Война и миръ“, „Анна Каренина“, Братъ Карамазова, „Огнием и мечем“, Donu Kifchotu, Pehdejo Mohilawi u. t. t.

Pat jau no weilala puses nebuhtu wairš prahtigi is- dot Lauras, Bahlās grehšenes un žitus tamlihdsigūs smehrus, jo tee laiti pagahjuschi, kad schahdi raschojumi eeltuwa bibliotekās. Un jo tahkal, jo wairal leelo romanu pirzeji buhs gandrihš weenigi bibliotekas.

Pais par sewi saprotams, ka bes wifa ta, katram grahmatu isdewejam jasapreefchās ari ar samu apfinu, waj winsch ar nekteem fakasa samā tulē tautas grafchus, waj bejā tautas estetifšās (daituma) juhtas, waj isfopj.

E. F.

No eelshjemes.

a) Waldibas leetas.

Par Baltijas domenu waldes pahrwaldneeku, tā „D. Žig.“ fino, lihdsifschinejā domenu pahrwaldneeka Moller-Satomefsta weetā, kurefch neweselibas deht us wafcha lahgunu atlaists no amata, ezelets knafs R. W. Mesch- tšerifšis, kurefch lihds schim ispidbija tahdu pat amatu Rifchinewā.

Widšemes kontrol-palatas kanzelejas eerednis Belaršis atlaists no amata. (W. G. A.)

Cezelki: Par Rīgas muitnizās paku mahjas usrauga palihga weetas ispiditaju — Janšoms; par Peterburgas fausšemes muitnizās paku nama usrauga palihgu — Leepajas muitnizās lozeklis Andrejews; par Werschbalowu muitnizās lozekli — Rīgas muitnizās grahmatweidis Semafchko; par Leepajas muitnizās paku nama un fugu us- rauga palihgu — Wofkis; par Leepajas muitnizās grah- matweidža palihgu — Auschilowifschs; par Kuršemes gubernas afzises waldes 4. eezirkna usrauga wezako pa- lihgu — Timšchento; par Rīgas gubernas rentejas ko- seeri — Wifchekins; par Widšemes gubernas afzises waldes wezako kontroleeri — Melščanowš; par Leepajas muit- nizās lozekli — Pafizins; par Werschbalowu muitnizās efpertu-kimiki ezelets Leepajas muitnizās elipert-kimikis Odenfšis un Leepajas muitnizā tahdā pat amata — Ku- ischewskis no Werschbalowu muitnizās. (W. B.)

Rujenes pasta un telegrafa Rāzijas preefschneela weetas ispiditajš Pirows paaughtinats par gubernas sekretaru. (W. B.)

Palangas pasta un telegrafa Rāzijas preefschneeks Kitiņers paaughtinats par kolegiju afešoru. (W. B.)

Witenes pasta un telegrafa Rāzijas preefschneela amata ispiditajš Bulewifschs un Schenbergas pasta un telegrafa Rāzijas preefschneela weetas ispiditajš Spi- ridonowš paaughtinati par kolegiju registratoreem. (W. B.)

Wifpates-Grobinas I. eezirkna meerteefnefšs Worowifowifšis un Wesenbergas-Weifensšteinas aprinka 4. ee- zirkna meerteefnefšs Altalajews-Kalageorgis pahrzelti weens otra weetā.

Par porufschiku paaughtinats Enbergs. (W. B.)

b) Baltijas notikumi.

Walmereas pilsehtas walde, eewehrodama lehtās la- bibas un miltu zenas, nolehmuše, ka mairneekem japafe- mina ari mairšes zenas, un proti schahdi: Par 6 1/2 lotes smagu bulku (wegi) war nemt til 1 lap., par 8 1/2 lotes smagu wegī — 1 1/2 lap., par 6 lotes smagu kraisgeli — 1 lap. par 1 mahrz. baltmaifšes — 4 lap., par 1 mahrz. faldflahbas mairšes — 4 lap., par 1 mahrz. rupjas rudšu mairšes — 2 lap. — Schi talfe nolikta us 6 mehnescheem un nahl spehšā no 29. maja. (W. G. A.)

Walmereā šcha gada jūnijā Rīgas apgabalteefšas 2. kriminal-nodata isteesās selošchās prahwas:

20. jūnijā: 1) pret Arturu Janewifschu, kurefch ap- suhdfets us soda likumu grahmatas 1655. panta 1. dafas un 1643. panta pamata — par treschu sahdsibu un at- klastu aplaupifchānu, bej waras darbu isleetošchānas; 2) pret Eduardu Lesdalu us sodu lit. gr. 1647. un 1655. panta 1. dafas pamata — par zaur eelauschānos isdaritu un treschu sahdsibu, Karli Lesdalu us sod. lit. gr. 1647. panta un meera teefnefchu sodu likumu 169. panta pamata — par sahdsibu zaur eelauschānos un ween- lahrišchu sahdsibu, un Karli Zeteri us meera teefn. sodu lit. 172. panta pamata — par sahdsibas flehpschānu.

21. jūnijā: 1) pret Jāhni Winturu us sodu lit. 1655. panta 1. dafas pamata — par treschu sahdsibu; 2) pret Peteri Rajaku, us sodu lit. 1655. panta 1. dafas pamata — par treschu sahdsibu, Mahrzi Grünbergu, Mahrzi Bergmani un Jāhni Egliti us meer. teefn. sodu lit. 169. un 170. pantu pamata — par weentahreschu sahdsibu; 3) pret Aleksandru Saki us sodu lit. gr. 13. 1655. panta 1. dafas, 1659. un 1659¹ panta pamata — par usmudinafchānu us sahdsibu un par treschu sahdsibu pee wainu apgruhtinajofcheem ap- stahfkeem un Aleksandru Meisteru us meer. teefn. sod. lit. 169., 170. un 170¹ pantu pamata — par weentahres- chu sahdsibu sem wainu apgruhtinajofcheem apstahfkeem; 4) pret Jāhni Stalki, us sod. lit. gr. 1655. panta 1. da- fas pamata — par treschu sahdsibu.

22. jūnijā: 1) pret Annu un Zehlabu Klein, us sod. lit. gr. 271. panta pamata — par pretiošchānos ar dar- beem polizijai; 2) pret Kriščjāhni Apini, us sod. lit. gr. 1655. panta 3. dafas un 1659¹ panta 3. punkta pamata — par sahdsibu pahral par 300 rublu wehrtibā, pee wainu apgruhtinajofcheem apstahfkeem; 3) pret Peteri Austru, us sod. lit. gr. 1655. panta 1. dafas pamata — par treschu sahdsibu.

23. jūnijā: 1) pret Adamu un Mariju Sande, us sod. lit. gr. 1594. panta 2. dafas pamata — par afins- radneezibas jautschānu; 2) pret Peteri Lammāni, us sod. lit. gr. 1533. panta pamata — par wezaku aistahreschānu darbeem; 3) pret Jāhni Buhmani, us sod. lit. gr. 1465. panta pamata — par nahwigu eewainofschānu pee pluhf- schānās; pret Kristini Antman, us sod. lit. gr. 1416. panta pamata — par swefcha uswahreda peenemfchānu; 5) pret Aleksandru Zelmini, us sod. lit. gr. 285. panta pamata — par eeredna aistahreschānu darbeem amata darifchānas ispidot. A.

Zehfšis Rīgas apgabalteefšas 2. kriminal-nodata ahr- lahrtējā sehde 19. jūnijā sch. g. ispreedis schahdas trihs prahwas:

1) pret Mahrtinu Sobinu un Adolfu Fuhrmani, kuri apsuhdfeti us sodu likumu 309. panta 3. dafas pamata — par islauschānos no zeetuma; 2) pret Peteri Sapuli, us sod. lit. gr. 1655. panta 1. dafas, 1659. un 1659¹ pantu pamata — par treschu sahdsibu pee wainu apgruhtinajofcheem apstahfkeem, un Augustu Ramneeku, us meera teefnefchu sodu likuma 169., 170. un 170¹ pantu pamata — par weentahreschu sahdsibu pee wainu apgruhtinofcheem apstahfkeem un 3) pret Karli Zerinu us sod. lit. gr. 1655. panta 1. dafas pamata — par treschu sahdsibu. A.

Jurjewas skolotaju seminarā jūnija 3. deenā kurefch beiguschī: 1) Tschaturu Jāhnis is Rujenes ar pirmo pre- miju; 2) Tuppigu Jāhnis is Kerseles ar 2. godalgu un 2. premiju; 3) Luplinu Arkadijs is Walmereas ar 3. god- algu un 3. premiju; 4) Falkenbergu Anfs is Wez-Rofenes ar 4. godalgu; 5) Toigeru Toms is Bedešes; 6) Lammu Gustaws is Testamas; 7) Lygandu Dikars is Tesheleres; 8) Kusifu Jāhnis is Kamelehtes; 9) Arbeitera Anfs is Wagenfšiles; 10) Witta Mahrzi is Soo-Lagas; 11) Su- lijās Mikelis is Rujenes; 12) Donschentowš is Krafmi (Smotenskas gubernijas). (D. L.)

Majoro's Jelabam Dorkam (Putinam) atkauts u trim gadeem Rīgas eelā Nr. 51 eerihlot ikdeenā noturamū itegu un Emanuelim Egertam eerihlot fotografislu darbniju. (W. G. A.)

Jaunpils, tā „W. G. A.“ fino, Bidsemes gubernators atahwis Annai Schwarz eerihlot lauku apteeku.

Baltijas Kreevū beedribas, tā „Nov. Brem.“ fino, dabuſhot iſ waſis laſes ſchahdu pabalſtur: Rīgas, Jelgawas un Remeles beedribas uſ trim gadeem latca pa 3000 rbl. un Jurjewas Kreevū beedriba 500 rbl.; tā tad pa wiſeem trim gadeem kopā 28,500 rbl.

Aiſkrauſles Dejas-Meemu mahjas, tā mums fino, 31. majā nodeguſchas.

No Kofneſes. Bilſtinu pagaſta ſkolā 29. majā tika notureti eſſamenu uſ tara klaufbas atweeglinajuma teeſību eeguſchamū. No 10 ſchejeenes ſkolam pee eſſameneem peedaliſās 5 ſkolās ar 14 audſetneem. Eſſamenuſ nolika: iſ Kofneſes pagaſta ſkolās — 4; Suſtmanū — 4; Kofneſes draudſes ſkolās — 3; Wiſtatu pagaſta ſkolās — 2 un Bilſtinu — 1 ſkolens.

Scho g. 30. majā pehž ilgala ſauſuma uſnaha ſen gai-ditais leetū, jo raſchens un bagats, kuſch pahri deenas turpinadamees peeteekoſchi atweidſeja iſtwiſkuſchos ſtahduſ un drumas. Semkopji talab atkal preežigatu waigu no-raugas naſlamidā un zēd uſ ſabu maſarajas eeſeſchamū, ſaut gan ſemās ſehjai leetū jau bija par wehlu un ne-ſpehš to wairš peeteekoſchi uſlabot. Laba dala iſ ap-laimes gatawojas uſ tautas ſwehiteem un dſeedatoju kori-iti beeſchi notura mehginajumus.

29. majā Behrſe pee Kofneſes noſlihta lahdš pee Sausnejas peeraſtits jaunelſis Andrejs Baegliſ. — 2.

Jelgawas iſſtahdes eſtam 27. majā noſwineja maſus ſpahru ſwehliſ; buhmes darbu leelata un ſwarigata dala nobeigta, jo gandrih wiſas ehlas jau atrodas ſem-junta. — 28. majā bija plaſchakās komitejas ſehde, kuā ſtarp zita iſfraudſiſas leetpratejuš, ſam par iſſtahditeem preeſchmeteem jaiſdala godalgaš. Sewehrojot darbu dau-ſumū, plaſchakā komiteja wehl ſapulzeſees abās lihdš iſ-ſtahdei atleekoſchās ſwehdeendās, 4. un 11. jūnijā. — Sawiſ laſtajuš darām uſmaniguš uſ to, la „Semkopja“ redaktors iſſtahdes laiſā, ja ween aptahkti atwehles, tur-pat uſ iſſtahdes laukuma noturēš preeſchlaſtaju par rindu ſehju, pee ſam-ari Sača rindu ſehjmaſchinu iſrahdš darbā, iſſlaidros winaš uſſtahdiſchamū u. t. t. Schim noluhlam 27. majā iſſtahdes laukumā ar rindu ſehjma-ſchinu eeſehja meeſchūš, zukurbeetes un kukuſu. Ja be-tes lihdš iſſtahdes laiſam buhš til tahtu iſauguſchas, la rindas ſlaidri fareſamas, tad preeſchlaſtaju iſrahdš ari beeſchu ruſchinaſchamū (uſjirſchamū) un iſrauſtiſchamū. — Iſſtahdi atklahš newiſ 14. bet 15. jūnijā, pehžpušdeendā. Atklahſchana bija jaatleel talab, lai wina-peeweenotu 100 gadu jubilejas ſwehtku zereemonialam. Iſſtahdi atklahš winaš protektors, Karſemes gubernatoro-kuſgaš. Tā la iſſtahdi atklahš wehloku, nekā eeſahlot no-domaiš, tad ari iſſtahdamoš lopuš wadēš peeweſt wehl 14. jūntja wafarā. (E.)

Latweeſchu zeturto wiſpahrejo dſeedaſchanaš ſwehtku komiteja, tā mums fino, uſaižinajuſe wiſas Latweeſchu ſtudentu ſabeedribas, lai tāš uſ ſwehiteem ſu-ſtitu ſamūš beedruš la goda lahrībneekuš. Komiteja ap-ſoljuſtees ari gahdat par wimu dſihwoſkeem. — Jurjewas literariſti-ſinaiſiſā ſtudentu ſabeedriba, tā mums iſ Jur-jewas fino, uſaižinajumu atradijuſe.

Dinſdurbi un aplahriņi neſen peemelleiſ ſipriš pehretona negaiſš ar kuſu. Lauki daudš zeeluſchi no ſiprišas kuſas.

Elengrahwas ſkolā (Jaunjelgawas aprinki), tā mums rakſta, no 19. jūnijā lihdš 6. auguſtam notureſchot Kreevū wafodas kuſuš preeſch Jelgawas eežirna lute-rānu tautas ſkolotajeem. Par mahžibu kuſja daſiſneekuem jantakā 10 rbl., dſihwoſkiš turpreti ikweenam bihmoš.

Par Wej-Saules mahžitaja palihgu Jelgawas Trihſweeniſbas baſnijā eeſwehitiš Arturš Krögerš.

Uſmas eſerā, tā „Lis. Tagebl.“ fino, ſchogad iſbe-iguſcheeš wiſi wehchi. Daſchās weetiāš uſeetamaš weſelaš iſchupaš noſprahguſchu wehſchu.

No Gahrſenes. Daudš pagaſtiš jau atrodas ahr-ſti, kui la žilwezes labdari ſtrahdā ſawā darba laukā, un kuēdš apwidš wehl naw ahrſtu, tur gan zaur laiſkoleem-gan ari žitadi mudina, lai gahdatu par ahrſteem. Tas ir teižam un mums wiſeem ſpehkeem jagahdā, la ikweenā apgabala, ikweenā draudſe un leelakā pagaſtā buhtu ſawā ahrſti, bet mums newajaga ari aſſuiriſt par žitām leetam ruhpetees, it ihpaſchi mums ſchimidriſcham wajaſetu ari ſahlt wairal wehribas peegreſt muhju mantas dſeedina-tajeem — lopu ahrſteem. Kamehr par žilweku ahrſteem wiſi ruhpajas, tikmehr lopu ahrſti la bahra behrni gan-drihš pamijaſu aiſimieſti. Daſchā apwidā ir wairal tā beſurā žilweku ahrſtu, turpretim lopu ahrſta naw uweena. Waj ta naw noſchelojama buhſchana? Tā ſchiniš deē-nāš pat muhju pagaſtā lahdam ſaimneelam peepēchi ſaſtima ſirga, kuſch biha gandrihš lahdus 100 ruſtiš wehriš. Lai gan palihdiſibu melleja tur ween til ſinaja, tomehr nabaga lopinſch or leelām moſam žihnidamees

nobeidſas. Ja buhtu bihiš laht mahžitš lopu ahrſti, tad warbuht raſi ar buhtu lopinſch iſdſeedinaš, bet muhju apwidā naw neweena lopu ahrſta, tuwataiš ahrſti atro-das Dwinſkā (tahtal tā 60 werſtiš), bet kamehr til tahtu aiſbraukš un atbraukš, tikmehr lopeš nereti wairš naw dſee-dinajams. Tadehſ wajaſetu gan wiſeem weenprahiti ari wairal gahdat par lopu ahrſteem, jo tad peenahlt nelaimē, tad ſimeem ruhtu uſ reiſ jaſaubē, tad taš ſchiniš laiſdš ir grehti peezeeſchamš, bet wiſeem lopeji lopu ahrſtu uſtu-ret, ta ir neela leeta. Tadehſ naiģi pee darba, lai mehš ari ſahat ſinā neſaudejam ſawu kapitalu! — Rudſi pee mums ir wahji. Sahle un ahdholinſch ſpirgiš un zaur ſiſto pawafari it braſchi aug. Peekalniņš.

Mahju ſkolotaju eſſamenuš noſiſuſchāš un dip-lontuš dabujuſchāš: Miſe Geſt, Marija Baranowa, Je-lijija Blaſto, Aleksandra Behrman, Marija Borowſka, Anna Amulina, Anna Braſchuitowa, Raiſa Popowa, Eliſabeta Saſſendahl, Helena Brothufen, Anna Herzenberg, Nelli Kupit, Irma Inſelberg, Johanna Grünberg un Lužija Schönberg. (M. m. app. l. j.)

Leepajas Nikolaja giunajiā ſchogad ſtarp 30 abitu-rienteem kuſu pabeidſa ari ſeloſchi trihš Latweeſchi: Jahniš Guhſcha, Ernſtiš Kolawš un Edgariš Leimaniš; tad wehl: L. Konſtantinowiſkiš, Paulš Smitenš, A. Nar-montš, K. Feterowiſkiš, J. ſchulowiſkiš, L. Boziariſkiš, St. Downarowiſkiš, J. Judatowiſkiš, J. Biſſubiſkiš, B. Jwaſch-ſewitiſkiš, J. Giebgowiſkiš, W. Meſchereſchiniſkiš, G. Jalo-bowiſkiš, P. Tarawowiſkiš, M. Botſchiniſkiš, J. Rogule-witiſkiš, E. Rainerš, A. Manſfeldiſ, J. Jalkš, J. Dembo, J. Branda, A. Kaſtalanēš, A. Jelbš, A. Helwiſ, K. Roſentrangš, E. Trampedačš un v. Ungern-Sternbergš.

Leepajas reaſſkolā 7 klaſeš pabeidſa: Woldemarš Rud-bachš, Wiſtiš Rudbachš un Nikolajiš Rodkewitiſkiš. — Abiturienta eſſamenu ſtūreja ſeloſchē 6. klaſeš reaſſkolenti: Oſipš Roſtowiſkiš, Oſtarš Jochiš, Otto Kuſchewſkiš, Aleksandriš Waſowš, Semens Jaſhimowiſkiš, Waſiliš Subarewš un Mikeliš Gabrikiš. (L. Tgbl.)

Par Aiſputes piſehtiāš waldeš lozekli apſiſpirinaš Kirſteiniš. (W. W.)

c) No žitām Kreewiſas puſem.

Uſ Kreewiſas auſtrumēem — uſ Sibiriju, tā „Sam. Gaſ.“ fino, aiſeſchana arween peenemoteeš. Tā neſen lahdš 20 wagonu garſch dſeſkzeta wilzeuš iſ Si-ſkranāš bihiš gluſchi pilnš weenigi ar aiſgahjejeem, kuwi no Kurkiſas gubernāš dewuſcheeš uſ Uſij-Kamenogorſku.

Semkopibaš un domenu miniſtrija, tā „St. Pet. Herald“ fino, nodomajuſe ſariſhot laiſſaimneezibaš kongreſu ari Baltijas gubernāš un Wiſtas ap-gabala (Polija).

No Peterburgaš rakſta „D. L.“: Peterburgaš kon-ſerwatoriā ſcho gadu beidſiſ kuſu un dabujiš mahſli-neela diplomu: Petereš Joſuſš (ehregetu ſpehleſchana — mahžitāš pee profeſora Homiliuſa) un no agrakeem au-dſetneem brihmo mahſli-neela diplomu — Juris Jurjaniš (waldbornniſh).

Peterburgaš uniwerſitaiē teeſteetu ſinibaš kuſu be-idiſa ſeloſchi Latweeſchi: Jahniš Kalagiš (iſ Triſkateš), Jahniš Anſbergš (iſ Wiſdſemeš), Johaniš Woſiſ un Edu-ardiš Bergš (iſ Kuſſemeš). J. K.

Maſkawāš Latweeſchu palihdiſibaš beedriba neſen no-turejuſe ſawu pirmo ſapulgi, kuā ari iſdarita beedribas preeſchneezibaš wehleſchana. Preeſchneeziba eewehelei ſchahdi kuſgi: par preeſchneeku — J. Kruhminiſch, par preeſchneeku weetneeku — P. Raſkriſinſch, par laſeeri J. Uſiſ un par rakſimeē — M. Dahwš.

Maſkawāš uniwerſitaiē ſchogad kuſu beiguſchi ſeloſchi Latweeſchi: fiſilo-matematiſkā ſakultaiē: J. Dſemitiš un P. Wiegnerš; teeſteetu ſakultaiē A. Simaniš. — 8.

— Maſkawāš konſerwatoriā, tā „D. L.“ fino, žitu ſtarpā ſchogad ari kuſu beiguſe tā brihwa mahſleneeze ſlaweeru ſpehleſchana, ar leelo ſudraba medatu, Wera Maurin.

Iſ Odeſas fino telegraſi, la tur Frantiſchu twaiſkona „Canton“ preeſchtielpāš iſſehlees ugunſgrehſ, ſam par laupijumu krituſchi diwi Frantiſchu matroſchi un lahdš we-jaš ugunšdſehſeš, kuwi nolahpuſchi uguni dſehſi, to da-uidami tee ogtu twaiē noſlahpuſchi.

Iſ Kalugaš gubernāš mums rakſta: Mediniſkā aprin-kiš atrodas pee Smoſenſkā robeſcham Kalugaš gubernā. Seme ſche weetam gan laba, bet wiſpahriģi nemot naw nelahda teižamā. Meſchi ſaſtahw no ſkuju un lapu-ſokeem, bet iſhi kraſchamū meſchu te naw. Semkopiba pee mums wehl atrodas uſ ſoti ſema atihſtiſbas palah-peena. Sēde ſemi nemaš tā neapſtrahdā tā Baltija, bet wehl gluſchi pa wezam. Paſchā muſiſchā gan jau ſahlt riſhoteeš pehž jaunlaiſku praſibam un eegahdajaš daſcha-dāš jaunlaiſku maſchinas, pat jau twaiſa arkluš, bet wiſ-pahreji leelum leelā dala wehl titlab tā nemaš ne-eweero jaunlaiſku panahlumūš un atradumuš ſemkopiba. Atro-dāš pat tahtāš muſiſchinas, kuāš wehl rihtojāš neiſglih-toti muſiſchungi un tadehſ tahtāš ari ſemkopiba ir pawi-

ſam palaiſta. Lotweeſchi ſchini gubernā atrodas maſā ſkatiā. Par ſaimneekuem Latweeſchi ſcheitan labpraht ne-apumetaš, tadehſ tā ſeme neiſdod labu raſchu. Atnahlu-ſchee Latweeſchi dſihwo waj nu par amatneekuem, jeb ari kalpeem. Latweeſchu kalpeem algāš ir ap 7 rubti par mehneſi pee kuſga galba. Par drehbem jaruhpejaš itwee-nam paſcham. Baltija ſaimneeki mehdš puſiſcheem dot ir pa lahrat drehbu, bet ſche taš naw paraſiſ. P. . . .

No Laſchnewaš. Laſchnewa atrodas Mogitewaš gubernā, Dreſchāš aprinki, 7 werſtiš no Rīgas-Dreſā dſeſ-zeka ſtaģijaš Krintiāš un lahdāš 28 werſtiš no Wiſeſkſas. Laſchnewaš muſiſchā ir 390 deſetinaš leela, ſeme lihdſema un deeſgan augliģa. Semeleēš robeſchāš ſaeet kopā ar Wiſeſkſas gubernāš robeſchu. Laſchnewu apdſihwo 9 latu. un 2 Kreevū giſeneš, kuāš 10 gaduš atpatat eepirka par dſimtu ſcho muſiſchu ar Wilnaš bankāš palih-dſibu. Tā tā toreiš wehl nebija tit grehti ſemkopibaš aptahkti, tad ari leelataš un grehtataš maſſaſchanaš nomafkitaš. Muſiſchā agrāš bija deegam noſliģinata un iſſahkta no bihiſcheem rentneekuem, Poſeem, bet Latwee-ſchu rolaš ta ſahla uſſeli. Laſchneweſchi bija jau ſawu materialo ſtahwoſki kreeni ween pahrlabojuſchi un ſahla domat par ſkolu. Te man japeſiſime, la Laſchnewa ir ar Pogotiſchāš ſahdiſchu robeſchneezēš, un no paſchāš baſni-jaš til lahdu werſti aiſſahju. Tā tā Pogotiſchāš baſni-ja teel latru mehneſi weenreiſ notureta Latweeſchu walodā deewalpoſchana no mahžitaja A. Redrowa kuſga, tad ari zaur wina puſhineem jau tur ſen bija uſſetia Latweeſchu draudſes ſkola, kuā eeſahlumā bija par ſkolotaju nelaiſa Jahnleka eģš. Tā tā ſkolāš teipāš bija deeſgan maſaš, tad protamaš ari bija maſ ſkolāš apmekletaju. Pehž tam, ja nemaldōš — 1885. gadā mahžitajāš pahzrehlāš no ſchejeenes uſ ſawu muſiſchu Marjoſkowu un lihdš ar wimu ari nelaiſa Jahnleka eģš. Tā tad Pogotiſchāš ſkola palika weſem gadu beſ ſkolotaja. Rahtloſchā 1886. gadā atnahja lahdš ſkolotajāš Oſola eģš, kaš til weenu ſeenu ſabija, jo tad ſkolotaji wehl nedabuja no krona nelahdāš algāš, bet nehma nauſu no ſkoloneem. Škola bih atkal beſ ſkolotaja. Mahžitajāš A. Redrowa tehwš nu wiſpiriſiſ iſgahdaja no krona ſkolotajam alģu un tad pehdigi ſahliģa ari ſkolotaju no Wiſdſemeš (Kofneſes draudſes) — A. Auſina eģu, Rīgaš ſeminariſtu. Nu ſchejeeneſcheem reiſ bija piſnigu ſeminara kuſu beidſiſ ſkolotajāš. Bet Dee-wam ſchehl, la ari ſchim nebija nolemiš nodſihwoi ilgal tā 2 gaduš. 1889. gada ſeemā nolehma ſkolu paplaſchi-nat zaur peebuſwi. Eſahla jau ari weſt buhwmateetata. Te zaur neſinamu eemeſlu iſſehliāš ugunſgrehſ un pah-wehria wiſu ſkolu drupāš. Škola bija apdroſchinata par 500 rbl. Nu ſahla iſpreekt un domat par jaunaš ſkolāš ehlaš zehſchamū. Neweenprahitiſbaš dehſ daudſi no bihi-ſcheem wezaš ſkolāš zehlejeem atreģaš no turpamaš dalibaš pee jaunaš ſkolāš ehlaš zehſchanaš. Nu bija deeſgan grehti maſajam beedru puſginam turpinat eeſahlo darbu. Bet zaur ſkolāš preeſchneeku J. Upeneeka kuſga nenogurtoſchu ruhpibu, ſahla raſtees daudš beedru no aplahriſneš un ari gandrih wiſi Laſchneweſchi peebēdro-jāš. 1889. gada ſeemā ſahla no jauna jo uſiģitiģi ſtrah-dat ar buhwmateriala peeweſchamū. Japeemin, la tagadejā ſkola naw wairš uſ Pogotiſchāš baſniģaš ſemeš, lai gan teel ſautta par Pogotiſchāš Latweeſchu draudſes ſkolu, bet uſ Laſchnewaš grunteeka A. Sandberga eģa ſemeš, kaš preeſch ta noluhla no ſawāš puſeš dahwaja 1/2 deſetinaš ſemeš pee paſchāš Pogotiſchāš ſahdiſchāš robeſcham. Rudeni 1889. gadā ſkolāš weenš galš tika gatawš un ſkola nu warea eeſahlt ſawu darbiſu. Par ſkolotaju tika pee-nemtiš tagadejaiš ſkolotajāš J. Birnbaumā eģš iſ Wiſdſe-mes Deſereš pagaſta. 1890. gada rudeni pabeidſa galigi ſkolāš buhwi. Lai gan ſkolāš ehlaš zehſchana maſſaja daudš naudaš un puſhlinu, eeweherojot newiſai leelo beedru ſkaiſu, tad tomehr waram buht tagad lepni, la eſam paſtrahdajuſchi jo teižamū darbu. Školāš ehla iſ-maſſaja lahdus 2000 rbl., tā tā latram ſemeš ihpaſchneelam iſnaha maſat ap 2 rubti no deſetinaš. Tā lihdš ar janno ſkolāš darbiſu ſahtaš ari leelata žen-ſiba pehž iſglihtibaš! Daudš pateiģibaš nahlaš ſkolota-jam J. Birnbaumā eģm, zaur kuā riģiģu ſkolā ari ir eerihlota biblioteka. Ari jannekti un jannekeš pulzejaš uſ dſeedaſchamū. Katru wafaru teel iſrihtoti ſatumu ſwehiti. Til noſchelojama leeta, la ſkolāš beedru ſtarpā ſahlt raſtees neweenprahitiſba, nereti ſaldas, tā jau taš beeſchi notiģiſ wiſpahrejaš beedru ſapulzeš, daſchureiſ pat ne-ziģu eemeſlu pehž. Buhtu jamehlaš, la ar laiſu nemeerš un neſaderiba maſinatos un iſgaſtu. Skrituſu Wrenziš.

No Samaraš. Samaraš piſehtiā uſ Woſtkreſenſta lau-kuma, tā „Gorſchd.“ fino, neſen noſliģiſ ſemneekš Sergejš ſchumariniš, kuſch bihiš eeſehreec un ſanehniš buhſchu gahjiš laiſni par mineto laukumu. Scho ſawu pahdroſchiſu tad ſchumariniš ari dabujiš aiſmaſat ar ſawu dſihwibu, jo laukuma widi taš pa dſitajeem dubteem eedamaš ſahģiš paguri un beidſt ir pakriſiſ un dubiāš noſliģiſ. Ne-laiſmigajam paleel palak ſeewa un wairal behri. Wiſe „Gorſchdanin“ ſcho dihwaino ſimu aiſtahtidama, pee-ſime, la piſehtu wajaſetu peepſeet gahdat par palah-paliģeem.

Lomfā, tā „Sibirsk. Westn.“ šino, nesen isteešata lahdā prahwa, kurā bijušči apšuhdseti 13 Trubatschena fahdščas semneeki par lahdā nepašihstama wiħra nogalināšanā, kurā tee turejšuši par „toleru“. Ģaur Trubatschewa fahdšču, tā lahdā no leezineeteem stahstijās, gahja lahdā šweščs wiħes. Semneeki wīnu eeraudšidanti domaja, la tas ir ģilweļu un kustu nu nonahwetajās — Islera un tapehģ nodšhrās wīnu nogalinat, uš lo wehļ pats fahdščas wejalais Wespalows kaudis pamudinaja. Sweščo žetotaju isweda aħrā iš fahdščas, kur tam semneeks Agarlows eeshahwa lodi kolla un semneeks Sidorows wešlu štrošču lahdinu kraħtis. Žetotaju peħ; tam wehļ kreetni ar nuħjam fawelejšuši semneeki to beidšot eewilla lahdā grawā un tur apraka. — Barnaulas aprakē par šho breesmigo atgadijumu isplatijās daščadās baumas. Žetu ismellejot atrada grawā aprakto gara tumšbas upuri. Žeša trihs nepišngadigos apšuhdsetos noteesajuse uš 5 gadeem un pahrejos uš 8 gadeem pee špaibu darbeem.

No Riġas.

Riġa 3. un 4. jūnijā meitenu amatneezibas skolā (Mädchen-Gewerbeschule des Jungfrauen-Vereins) bija istahbe. Istahbe wareja pahrelezimatees par šchis skolās kreetnihu un derigumu un ar lahdū femiščku apšinihu ta teel wadita, jo skolnešču istahbitee darbi bija teesham til kreetni, la waram wehletees, lai lahra seeweete mahģetu tahdus strahdat, laħbi ta šew un žiteem waretu dšihwi fahdinat tillaš fawejo pulģinā — nama mahšes stahmoll, la ari pee šweščeeem faudeem pati šew maiši pelnidama. Ratra ģimene buhs laimiga, kur riħsošes laħda šchis skolās kreetnā aubšene. Wispirms ar ašinihu ģamin daščadee ehdeeni un dšehreeni, žepumi un eewahrijumi, kuri bija ģahrdi pagatawoti un toti škaiti un patihlami istahditi. Ari lauku šelenes, kuras šhe šaimneezibas arodu mahģijusščas, ar faweeem panahkumeem šoti meerā. Tad riħģiba beħnu dahra nodatā bija femiščki eewehrojama, tureenes daudšee istrahđajumi rahđija, laħdejabi maši beħni janohardina, lai teem weegli atihštitu ģaiščaku šapraščanu, un daudš lo šoti derigu. Kolharbu nodata bija wišai haģata, tur warejam redšet daščanedahģadus šoti leetderigus, la ari femiščki smaltus, mahģstigus istrahđajumus, gan tahdus, kur rahđiis, žil weilli war islahpit daščadus šabojatus drehšes gabalus, šoti šee atkal ihškaitos la ģiščki ģamin, škaiti pagatawotus modernus apģehrbus, un glihti istrahđatu wešču, gan weentahřčaku gan šoti smalku ar mahģstigi eeshuhteem wahreem un pušem, daščadās špižes u. t. t. Ari „šchnit“ un daščadu žitu leetderigu glihtu šihmejumu neiruhka, šapat ari škaitas, šihras un glihti maģatas un pletetas weščas, la kungu kraħģu, „elšnu“, un daščadu weentahřčaku un šoti smalku šihda un žitu andumu. Ar wahrdū šakot, šchāi skolā teel mahģiis daudš las waja-dšigs preešč glihtas un laħrtigas dšihwes lahra stahmoll. Tadehļ nowehlam šchahđam skolam labatās šekmes!

Turpinaš pasneegšim plasčaku ihšlaidrojumu par šchis skolās programū.

Tornalaina Latweešču palihđšibas beedriha šwehteem žeturtaģā jūnijā nošwineja šarous 15 gadu pašahwibas šwehtus ar gada meelastu, dšeeđahšanu un daniščeeem. Uš šwehtieem publika bija eeraudšees leelā škaitā. Apšweizinajumu bija leelš pulšs. Šarģ žiteem beedrihu winas gada deenā ari šersonigi apšweizinoģa štolu inspektors walšis padomneeks Treulands (Wriħwsemneeks) W. Plutte no Riġas Latw. beedrihas pušes, J. Pleeščans no „Deenas Lapas“, Ģuriju Klaws no „Baltijas Westneščā“, P. Šalšis no „Mahjas Weeša“ un A. Webers no „Bals“ pušes. Tornalaina Latweešču palihđšibas beedriha, la iš nolastā pahřfata redšams, eeshā šawu šwehtibas pilno darģibu 1. jūnijā 1880. gadā. Winas šatutis apšprieģoja 17. jūlijā 1881. gadā. Beedriha šawā ihđšchineģā pašahwibas laitā pawišam eenehmuse 63,680 rbl. 3/2 lap. un ihđewuse 52,622 rbl. 3 lap. No ihđewumeem wīsworait ihđots beħru naudās — 22,326 rbl. 11 lap., šimneeku naudās — 8979 rbl. 97 lap., atraitnem un bahra beħreem — 1514 rbl. Beedrihai šchimbriščam ir wehļ šlaidrā naudā 11,058 rbl. 1/2 lap. Tee ir škaiti, las dod wīslabaka leezibu par beedrihas apšiniģo darģibu. Šwehtki noriteģa u patihlami. Labatās šekmes beedrihai winas turpmatā ģaitā!

Riġas politteknikas direģģija ihšino, la žetu ministrijas mahģibas nodata wīwai peesuhģijuse lahdū rakstu, kurā ta ušaiģinot wīšus politteknikas kursu beiguščos un pee šrewu pamalšneezibas peederigos aubšenus, kuri wehletees peenemt štolotaju weetas tehnikas dšelsģetu školās, eesneegģ ihģumus žetu ministrijas mahģibas nodakai Peterburgā (Учебный округ Министрства Пыремъ Сообщения въ С. Петербурѣ). Šchimbriščam dabujamas šchahđas weetas: Ar 8. ihšinu šchiras deenasta teesham: 1) weena dšelsģetu šinihu skolotaja weeta ar 1470 rbl. algas gadā pee tehniskām dšelsģetu skolam Nikolajewā, Samarā un Tulā, un Krasnojarskā ar 1720

rbl. algas gadā; 2) weena matematisķas skolotaja weeta Komelas pilšeģtā — ar 1350 rbl. gadā; 3) weena mahģibas darbnišču waditaja weeta ar 1370 rbl. gadā — Žeģģā, Woronesčā, Kaluģā un Kostamiā. — Šersonas, kuras pirmoreiš peenem šchahđas weetas, wehļ dabun laħt pee augščā minetās algas 1) 250 rbl., 2) peħģ 5 gadu ilģa deenasta weenā skolā dabun wehļ 150 rbl. leelu algas paaugštinajumu; 3) ja wini beigušči augštalas skolās, tad peħģ 4 gadu ilģa deenasta peenahģigu ihšinu un 4) wīnus atšwabina no aktiwā šara deenasta un peeskaita referwat.

Rosazijumi alus un portera bodem, dšehreenu pahrdotawu un wīnu pagrabu taretajeem. Riġas pilšeģas domneeku šapulģe uš pilšeģtu litumu no 1892. gada 108. art., 7. un 11. punkta pamata šastahđijuse un ihšlaiduse šelosčos no Widsfemes gubernatora kunga apšprieģinatus nosazijumus par dšehreenu pahrdotawu tureščanu pilšeģtā.

I. Rosazijumi par alus un portera bodem un dšehreenu pahrdotawam.

§ 1. Alus un portera bodem drihtit buht tilai weena eeseģa no eelas un wīnam jaotrodas pograbu waj pirnā stahwa, pilnigi ģaiščās un ehrtās telpās. Šapat šchēki drihtit tikt eeriģloti tilai pirmajā stahwā un ar weenu weenigu eeseģu. Alus un portera pahrdotawam šchēki nedrihtit stahwet šakarā neš ar žitām tirdšneezibas telpam, neš ari ar ihpaščneeka waj šomija dšihwollki.

Lo telpu loģeem, kuras nolemtas preešč weeseem, wajaģa buht eelas pušē.

§ 2. Weešu istaham ģastahw wīšam šakarā un tās nedrihtit tikt šchērtas neš ar durwim neš aistareem waj žitadi; loģus aistahit ir aisteeģis; šapat aisteeģis leetot tumšbas ruħtis. Wakards, kameħr pahrdotawa wehļ preešč apmekletajeem wātā, naw briħw aistahit loģu šteģus.

§ 3. Wīšam istaham ģabuhť wīšmas 9 peħbas augštām un tihram; krehšlat eestahģotees, wīšas telpas un trepes peeteekofči apģaiģojamas. Eeseģas durwim wajaģa buht apģaiģmotām ar femiščku laternu, uš kuras ģabuhť mahģas numuram.

§ 4. Wīšeeem pahrdodameem dšehreeneem un aulģreem uštoģhameem ģabuhť labeeem, — traukeem, kurdš tos ušģlaba waj pašneedš, tihreem un nešabojateem.

§ 5. Wīneids weitaldš nedrihtit atrahšees ne wīštas mebeles, ne ģalda lampas.

§ 6. Eeweetes, pat ihpaščneeka radineezes, nedrihtit buht par aptahpotajam; šapat aisteeģis peeskait pee aptahpošanas ar lipiģam šlimidam un ihšitumeem širģtoščas šersonas.

§ 7. Preešč apmekletajeem nolemtas ihabas nedrihtit ihleetot par nališmahģu.

§ 8. Ateģas weetas eeriģojamas peħģ šanitateš un buħmwaldes nosazijumeem un turamas arween tihras.

§ 9. Wīneito eestahģišču ihpaščneekeem peenohlas ģahđat par nekahrtibu un waras darbu apšpreshanu, un ja wīnu puħlineem naw šeknu, tad ģagreeščas pee polģijās.

II. Rosazijumi par wīna pagrabeem, kurdš pahrdod šiprus dšehreenuš uš weetas.

§ 10. a) Ģšnemot Kreemijas un aħřemju wīšus, šipru dšehreenu pahrdoššana maģās dalās wīna pagrabds tilai tad atkautā, ja šchēe pagrabi eeriģloti peħģ teem nosazijumeem, kuras pilšeģtas domneeku šapulģe šairu gadu nosaka uš dšehreenu uštawa no 1893. gada 561. art. pamata.

b) Šchēe pagrabi nedrihtit stahwet šakarā ne ar tirdšneezibas weitalu telpam, ne ar ihpaščneeka waj šomija dšihwollki.

c) Ari uš wīna pagrabeem šihmeģas šho nosazijumu SS 6, 7, 8 un 9.

§ 11. Kuri šchos nosazijumus pahřahģš, tiks šaulti pee atšibibibas uš šoda litumu pamata.

§ 12. Šchēe nosazijumi nahļ špeħtā no 1. jūlija 1895. gadā.

Keisara Wetera I. realskolā Wisaģstaki apšprieģinata laħda 1000 rbl. leela šipendija uš šakawa šreģša wahrdū. Štipendijas proģenti ihđalam laħdam minetās realskolās andšekim. (R. m. apģ. 3.)

Riġas Keisareenes Katrinās II. 4. klasu pilšeģtas skolā kursu beigušči šelosčee štoleni: Antons Ahbolinšč (iš Krimuldas), Konstantins Weinbergis, Woldemars Grünfeldis, Wladimirs Wiltus, Nikolajs Werba, Wjensandrs Wlasows, Nikolajs Weloģews, Nikolajs Wudjenišs, Aleksandrs Landsmans, Eduards Lindenbergis, Šmilš Lauris, Ģahnis Martinsons, Eduards Plawe, Wiliš Ruģels (iš Riģas); Arturs Petersons (iš Womas muščas), Wernhards Šlessers (iš Štultes), Ģahnis Žiriš (iš Riģeres), Miħails Orščibowškie (iš Kownas), Miħails Šuritowš, Adolfs Štahls un Joģešs Šchafals (iš Riģas). (D. 2.)

Widsfemes gubernators atšahwīs Orlas tihģotajam Wasiģijam Matwešewam pahřģelt wīna (ģeģato Wšmano) ģrahmatu un ihščku drukatawū no Wšrnawū eelas Nr. 84 uš Wainu eelu Nr. 9.

Widsfemes gubernators atšahwīs Augustam Winde un Ģrištam Šwe šew firmas „R. Schulz“ tahřal wadit Riģā Deelajā Pils eelā Nr. 6 atrodosčos litografģu. (W. G. A.)

Utraštli lihģi. 31. majā leelā Ģumprawu eelģ, pee mahjas Nr. 19 šuhra, atrada laħda nepašihstama strahđneeka lihģi. Tadehļ la pee lihģa nekahđas waras darbu šihmes naw redšamas, ģadomā, la minetās strahđneeks peepesči nomiris.

— 30. majā pilšeģtas uhđenswadu tihrot, iš uhđens ihwilla šipri eetrubdeģuščā, šeščus mehneščus weza, šewešču dšimuma beħna lihģi. Wihģis bija eebahģis maiģā un pee maiģa peeseets alunins.

Peepesča nahwe. 46 gadus weģais strahđneeks Ģahnis Straupe 30. majā peepesči pret Matiša šapeem pakrita uš žefa un nomira. Wihģi nodewa šekģijas nodatai.

Šliķts beħns. 1. jūnijā atrada Wštonawas eelā pee mahjas Nr. 19 šehģas noliktu, apmeħram 6 nedelas weģu šewešču dšimuma beħru. Beħru nodewa dšewdešanas eestahđei. (R. P. B. A.)

Ģrahmatu ģalds.

Latwju dainas.

Žeturā burtņija.

Tautas dšeešmu žeturā burtņija ir atkal turpinatā, la jau wareja šaģabit, ar lahdū pašču ušģihtibu, la aģraģeģās. Šilai ģabriħnas, la ari tagad wehļ wīši muħšu rakšneeki naw šapratušči šchahđa dšeešmu kraħjuma nosģimes. Ša treščai burtņijai esot pahremišs tģis, la tur dašča dšeešma warot buht par peedaušščanos. Waj tad tilai labās pušes no Latweeščeeem mums šinatnei ģabara šinomas? Šchis kraħjums jau neteel ihđots patrioteem lo ihwaidetees par pagahģuščeeem „šelta laškeem“. Šai mehš ari šleħptu la ģribedami nepatihlamās dšeešmas, tomehř šelta laiku mehš no tautas dšeešmam newarešim ihšpreešt. Šinatnei arween ir labatš jo pilnigals un plasčals dšeešmu kraħjums. Turpreti tihģi peeskiumi ģeb ihšlaidumi war tilai šaitet.

Peħģ šchās burtņijas mehš waram tikt pee šlaidribas par wahrdinu „deet“. No 1485. lihģš 1584. numuram daščadās dšeešmas un wariantids teel šahģiis, la beħru peħģ krištščanas weđ danģinat, diħđit un deet. Peħģ mineteem pemeħreem ween noteikt šarģibu šarģ šchēem trim wahrdieem buhtu deesģan ģraģta šeeta, tomehř ģadomā, la danģošana lihģš ar pašču nosankumu Latweeščki buhs peenehmušči no Wajģeeščeeem, un la preešč tam Latweeščki buhs pašinušči tilai deeščanu. Wet „danģot“ un „deet“ tatišču naw weens un tas pašs, la to redšam pemeħram šchahđā dšeešminā:

„Mahlu deet, mahlu leht,

Mahlu danģi riģinat“ (942, 1),

kur danģošana teel deeščanai un lehtščanai taiģni preti nostahđita. Ša la nu wahrdš „deet“ ir weens no teem ihšlulu beħreem, šam muħšu rakšneeki pa šaitam dod leelatas teeshbas, šinoms uš žitu beħru reħģina, tad naw par šahđi, la wehš wīnu žeeščaki ušraģam, waj wīnšč, la parahģis, pa reišai naw eenehmīs ari wajatā pabeħrna „danģot“ weetu? Wemšam lahdū pemeħru. Ģr šoti ihšplahģita dšeešma: „Šinģet mahlu, danģot mahlu“, ieb: „Dšeedat mahlu, danģot mahlu“, ar diwi (944, 2) un 948, 1) warianteeem: „Dšeedat mahlu, deeti mahlu.“ Ša la šhe weenšibģais ihšinitiwš „deet“ tai pašā rinđinā teel preti nostahđiis diwšibģajam „dšeedat“, tad newaram uš šchās dšeešmas pareišibu palaišees, jo tautas dšeešmas tahđds atģahđums ihšl weenšibģos ihšinitiwš šapeenot ar weenšibģeeem (peem.: „Mahlu deet, mahlu leht“), diwšibģus ar diwšibģeeem („Šinģet mahlu, danģot mahlu“). Tad wehļ abu augščā mineto pemeħru ir šoti daudš, kameħr peħdeģo ir tilai diwi.

Ar šautahšanas šģimī šem 1446. num. ir eeweetota šchahđa dšeešma:

„Rau, mahģin, ne eeluhđģi

Šchāmpu miħģi kuhģibāģi?

Wate nahģa ne eeluhģģta

Man nolehma nešchēribu.“)

Dšeešmai ir peeskits 149. numurs, bet tajds ekšemplardš, kuri man bij aishneedsami, burtš blakus nebija redšams. Domajoms, la tur wajaģštu šahģwet burtam „e“, jo pirmšahřt no tās paščas šersonas ir ušrakģita 1305. dšeešma, tur ari atrodas ļaunais wahrdš „kuģģibās“, otkahřt Šchāmpa ir atkal weens ļaunš deems, un tadehļ tas apšahģģis war deret šchāi domam par peerahđijumu ir jau aģraki deesģan runatš. Ša tad deemi mums aug weenā augščanā, nešatotees ne uš šeeemas šneegu, ne uš pašara šaunumu. Ša atrahģis, la šchos produktus (rašchojumus) war šaimneezibā ihšleetot, tad muħšu šemģopjeem wajaģštu uš wīneem weħribu ģreešt, bet lihģš šģimī wīni ir tilai leelš balģiģe.

*) Šchāmpa ir pawišam nedředš wahrdš. Ar wairol pašštams ir „kuģģibās“. Adwerbs „miħģi“ ir neparagi eewetoid. „Šeluhģģi“ šaitam buhs nahģis no Wajģu „šinģaden“. Tauta til šata „luģģi“, p. p. „kuģģiis luģģi“, „neluhģģi weešt“. Ša tas war nahļ, la weenai pašģai dšeešmai til daudš šweščadu ihpaščģibu? Ar wīfa ir redšama, la Šchāmpa ir ģģaģa un Ģupģa meesģa mahģa.

